

Sygn. akt I CSK 173/22

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa K. S., D. K. i P. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie [...]
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 stycznia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 15 czerwca 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) oddala wniosek powodów o zwrot kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 czerwca 2020 r. Sąd Apelacyjny w [...] w sprawie z powództwa K. S., D. K. oraz P. S. przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie [...] zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w P. z 29 października 2018 r. oraz w pozostałym zakresie oddalił apelację Pozwanego oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną na powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] wniósł pozwany Skarb Państwa - Wojewoda [...], zaskarżając wyrok w zakresie oddalającym apelację Pozwanego i wniósł o uchylenie lub o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku. Zarzucił orzeczeniu Sądu II instancji naruszenie art. 361 § 1

i 2 k.c. w zw. z art. 363 § 1 k.c. w zw. z art. 160 § 1 i 2 k.p.a. i art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692), art. 2 ustawy z dnia 13 lipca 1957 r. o zmianie dekretu z dnia 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i o uregulowaniu innych spraw, związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym (Dz. U. z 1961 r., Ne 32, poz. 161) w zw. z art. 361 § 1 i 2 w zw. z art. 363 § 1 k.c. w zw. z art. 160 § 1 i 2 k.p.a. i art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, iż jest ona oczywiście uzasadniona.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Powodowie wniesli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od Pozwanego na rzecz każdego z Powodów kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, silnie nacechowanym pierwiastkiem publicznoprawnym, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających ewentualne uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa przez sądy oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego. Taka konstrukcja i rola skargi kasacyjnej, implikuje poddanie jej kontroli wstępnej pod kątem spełniania kryteriów, kwalifikujących ją do przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący oparł skargę na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. na oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma miejsce jedynie wówczas, gdy bez dokonania głębszej analizy dla przeciętnego prawnika jest oczywiste, że

podstawy skargi zasługują na uwzględnienie, a zatem ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i przesądza to o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi.

Zgodnie z jednolitym i utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, jeżeli skarżący, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., powinien w wyodrębnionym wywodzie prawnym wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe, niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa. Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego określonego przepisu, nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż mimo oczywistego nawet naruszenia określonego przepisu wyrok może być prawidłowy (porównaj między innymi orzeczenia Sądu Najwyższego z: 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 34/01, OSNP 2004, z. 6, poz. 100; 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, z. 3, poz. 49; 11 stycznia 2008 r., sygn. akt I UK 285/07, niepublikowane).

Skarżący Skarb Państwa wskazał na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wiążącą się z naruszeniem przepisów prawa materialnego przez sąd II instancji tj. art. 361 § 1 i 2 w zw. z art. 363 § 1 k.c. w zw. z art. 160 § 1 i 2 k.p.a. i art. 5 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw ale również art. 2 ustawy z dnia 13 lipca 1957 r. o zmianie dekretu z dnia 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i o uregulowaniu innych spraw, związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym, przez ich niewłaściwe zastosowanie.

Zgodnie z dominującym w judykaturze i doktrynie stanowiskiem, niedopuszczalne jest powołanie się przez osobę, której bezprawne działanie lub zaniechanie wywołało uszczerbek w majątku poszkodowanego na to, że szkoda nastąpiłaby wskutek późniejszego zdarzenia, czyli przyczyny rezerwowej. Wykluczona jest dopuszczalność zarzutu legalnego zachowania alternatywnego

wówczas, gdy rzeczywiste zachowanie sprawcy stanowiło naruszenie norm mających zapobiegać szkodzie, której naprawienie jest od niego dochodzone (tak m.in. wyroki Sądu Najwyższego z: 14 stycznia 2005 r., sygn. akt III CK 193/04, OSP 2006, z. 7-8, poz. 89; 11 stycznia 2006 r., sygn. akt III CK 325/05, niepublikowany; 10 lutego 2010 r., sygn. akt V CSK 272/09, niepublikowany; 15 kwietnia 2010 r., sygn. akt II CSK 544/09, niepublikowany; 4 lipca 2013 r., sygn. akt I CSK 731/12, niepublikowany; 9 września 2015 r., sygn. akt IV CSK 659/14, niepublikowany). Legalny akt wyłączenia (nieuchronny), który mógł pojawić się po wydaniu bezprawnej (wadliwej) decyzji administracyjnej, nie wyłącza odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną taką decyzją (wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 2013 r., sygn. akt I CSK 731/12, niepublikowany).

W tej sytuacji uznać należy, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki, uzasadniającej przyjęcie jej do rozpoznania.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji, z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 30 maja 2007 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 731). Wniosek o zwrot kosztów postępowania kasacyjnego podlegał oddaleniu, a to z uwagi na fakt, iż mimo jego sformułowania w odpowiedzi na skargę kasacyjną Powodowie nie wskazali motywów uzasadniających odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, odnosząc się do wskazanych przez Pozwanego podstaw kasacyjnych.

Z uwagi na treść art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904) Sąd Najwyższy, nie mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy oraz mając na względzie niepodważalność powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP, odstąpił od oceny prawidłowości powołania sędziów w składzie Sądu *ad quem*, a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności orzeczenia z powyższych względów, co wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., sygn. K 3/21. Powyższe nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez

Prezydenta RP, a tym samym ubezskutechnienia inwestytury, czego nie mogą w szczególności uzasadniać kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu (ECLI:EU:C:2019:982).